

Aan: College en leden van de Raad Gemeente Dronten
Datum: dinsdag 16 februari 2021

Betreft: *Dank commissievergadering onderwerp Windturbines en gezondheidsklachten*

Geacht college en leden van de raad,

Wij hebben veel waardering dat het onderwerp Windturbines en gezondheidsklachten bij u op de commissievergadering van 4 februari j.l. op de agenda is gezet en is besproken. Het is helder dat niemand met opzet gezondheidsklachten wil veroorzaken door eerdere besluiten, maar nu er toch minstens twijfel ontstaat, wel bereid is hier zorgvuldig naar te kijken en de ontwikkelingen te volgen.

De vragen die op de agenda stonden zijn potentieel dilemma-veroorzakers, daar er een definitieve vergunningverlening is voor het project en er minimaal twijfel is over hinder, overlast en gezondheid ten aanzien van windturbines dicht bij bebouwing. Wij bieden u ondersteuning aan in de door u aan uzelf gestelde vragen:

1. Welke rol dient, respectievelijk kan de gemeente vervullen om:
 - a. Zorg te dragen voor de gezondheid van betrokken inwoners;
 - b. Duidelijkheid te verschaffen betreffende aansprakelijkheid voor (schadelijke) effecten betreffende gezondheid, milieu in ruime zin en/of genieten van de leef-/woonomgeving?
2. Op welke wijze ziet het college er nauw op toe dat inwoners die zich geraakt voelen in hun gezondheid en/of welbevinden, gefaciliteerd worden in de juiste weg naar hulp, informatie of ondersteuning? (bron: toezegging in antwoord op schriftelijke vragen SP d.d. 19 januari jl.)
3. Heeft het college een beeld van de impact van de richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling 2001/42/EU en de Klimaatrichtlijnen 2018/1999/EU en 2018/2001/EU op (potentiële) locaties voor woningbouw in relatie tot de te realiseren windturbines?

In het verleden is het beeld geschetst dat de tegenstanders van windturbines NIMBY's (not in my backyard) figuren waren en zo zijn de Windbrekers ook weggezet. De erkenning dat burgers zich zorgen maken en de weerstand niet zo zeer tegen de klimaatdoelen is, maar tegen de potentieel negatieve effecten van windturbines te dicht bij bebouwing is een goede stap voorwaarts. Die erkenning is een eerste stap en we vullen graag met de gemeente* de zoektocht naar een hindervrije gezonde leefomgeving met behoud van klimaatdoelen in.

De Stichting Windbrekers volgt de ontwikkelingen nu enkele jaren waardoor er personen in de groep ondertussen gezien kunnen worden als deskundigen op bepaalde gebieden van windturbines. Het gebrek aan specialistische kennis zien wij als het hoofdprobleem aangaande de besluitvorming rond het windturbine-project Windplan Blauw. Een zeer complexe materie waarbij 'groot' geld een voorsprong realiseert tov van burgers, maar ook op raadsleden, wethouders, enzovoorts. Dat valt u niet te verwijten, daar dit een landelijk beeld is rond alle windturbine projecten. Wij zijn aangesloten bij landelijke kennisplatforms rond windturbines, die ons en daarmee u ook kunnen ondersteunen.

Wij hebben vragen die wij als burgers hebben en die aansluiten op de vragen die op de agenda stonden of besproken zijn in de commissievergadering:

● Er werd gesproken over het voorzorgsprincipe:

'Het voorzorgsprincipe is een moreel en politiek principe dat stelt dat als een ingreep of een beleidsmaatregel ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, de bewijslast ligt bij de voorstanders van de ingreep of de maatregel als er geen wetenschappelijke consensus bestaat over de toekomstige schade.: (citaat) 'Het voorzorgsbeginsel houdt in dat de overheid maatregelen kan nemen als er gegronde redenen zijn om te vrezen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben.')

Citaat van Dhr. Vulink: „Het voorzorgsbeginsel houdt in dat de overheid maatregelen kan nemen als er gegronde redenen zijn om te vrezen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben”

- Enkele vragen:
 - Welke overheden worden hier bedoeld en kunnen werkelijk ingrijpen?
 - Wat zijn gegronde redenen in deze context?
 - Wanneer is er sprake van vrezen voor negatieve gevolgen?
 - Er wordt nu gesteld dat er geen onomstotelijk wetenschappelijk bewijs is dat er schade ontstaat door deze te dicht op de woonomgeving geplande windturbines. Het beginsel stelt echter dat de bewijslast ligt bij de voorstanders.
 - Welke bewijzen hebben de voorstanders aangevoerd dat er geen gezondheidsschade gaat ontstaan in deze specifieke situatie?
 - Op welk moment is het college en de raad daarvan op de hoogte gebracht?
 - Welke stappen heeft de gemeente, het college en de raad gezet om zich te vergewissen van deze bewijzen die door de voorstanders zijn geleverd?
 - Als dat niet het geval is, wat is dan de vervolgactie?
- De noodzaak voor nulmetingen lijkt ons evident als je inzicht in (potentieel) hinder, overlast en gezondheidsrisico's wil verkrijgen.

Wij zijn momenteel in gesprek met Windplanblauw. Zij hebben de overtuiging geuit dat er Near to Zero hinder, overlast zal zijn en geen gezondheidsschade. Onze overtuiging is dat er wel degelijk overlast, hinder en gezondheidsrisico en schade gaat ontstaan.

Wij baseren dat op de ervaringen van omwonenden die in Nederland bij elk windturbinepark naar voren komen. Hierbij is door de initiatiefnemers dezelfde belofte gedaan, maar toch wordt er hinder, overlast en gezondheidsschade gemeld. Wij maken liever geen onderscheid tussen deze begrippen, daar alle onderzoeken aangeven dat de stress van hinder en overlast gezondheidsschade kan veroorzaken en dat ook doet. Daarbij zijn er voorbeelden dat omwonenden verhuizen omdat ze hinder, overlast of gezondheidsschade ondervonden van windturbines nabij hun woning. Het mag dan wetenschappelijk niet vaststaan dat het rechtstreeks veroorzaakt wordt door windturbines, het omgekeerde is zeker niet het geval. Vaststaat dat de leefomgeving van omwonenden verslechterd door windturbines. Het RIVM spreekt over 9% hinder/overlast wat kan leiden tot gezondheidsschade en ook andere experts (bv. Jan de Laat) zijn hier duidelijk over.

Veelal wordt het argument benoemd dat het een mentale kwestie is en dat draagvlak en invloed de ervaring van hinder kunnen beïnvloeden. Nu wordt de klagende burger dat verweten, terwijl het een beschreven verantwoordelijkheid is van de initiatiefnemers en de overheid. In de plannen wordt benoemd dat burgers in de planfase moeten worden meegenomen. De omschrijving van de heer Vulink dat er 5 verschillende niveaus van participatie zijn duidt erop dat daar invloed ligt. Nu gaat het ons niet om het verwijt, maar om het vervolg, waarin we graag zien dat ook op dit punt verantwoordelijkheid genomen wordt. Hoe daar invulling aan te geven is een zoektocht waar wij graag in zouden ondersteunen.

Wij zien het liefst naar oplossingen die geen schade aanrichten of in een onvermijdelijk geval zo beperkt mogelijk worden gehouden. Dat geldt voor de omwonenden, maar ook voor de initiatiefnemers zelf. Wij hebben benoemd dat na plaatsing de grootste problemen kunnen ontstaan. De sociale cohesie zal bij hinder, overlast enorm onder druk komen te staan en bij gezondheidsschade zijn de sociale gevolgen niet te overzien. Dat willen wij niet voor de inwoners, maar ook niet voor de initiatiefnemers. Als hieruit juridische gevechten ontstaan hoef ik u niet te schetsen wat dat doet met sociale verhoudingen. Wij gunnen ook de initiatiefnemers hun financieel voordelen. Ook daar kleven risico's aan die we liever uit de weg gaan. Indien de panelen verschuiven (zoals dat in de vergadering benoemd werd) kunnen daar enorme financiële consequenties aan verbonden zijn die ook weer een negatief effect hebben op die sociale verhoudingen.

Als er ook maar iets is wat er gedaan kan worden om bovenstaande risico's te vermijden, zouden we dat minimaal moeten onderzoeken en toe moeten passen. Ook als dat inhoudt dat we als burgers moeten helpen naar het zoeken van nieuwe locaties.

Wij hopen u hiermee duidelijk te hebben gemaakt dat wij het beste voorhebben met de inwoners van Swifterbant, met de initiatiefnemers (die ook veelal Swifterbanter zijn) en de betrokken overheden (gemeente Dronten/Provincie Flevoland)

Met vriendelijke groet,

Team Windbrekers-Swifterbant